

22ste zondag door het jaar (startviering)

Lezingen: 1. Deuteronomium 4,1-2.6-8 2. Marcus 7,1-8.14-15.21-23

Inleiding

‘Zo doen we dat hier nu eenmaal’. ‘Zo is het altijd geweest en zo moet het ook blijven’. We kennen dat allemaal wel, dat we vastzitten aan gewoonten, gebruiken en tradities die – als niemand er iets van zegt – heel lang kunnen blijven voortbestaan. En als het gaat om godsdienstige of religieuze tradities, kunnen die leiden tot een soort uiterlijke vroomheid zonder hart en binnenkant. Vandaag zullen we in het evangelie horen dat Jezus probeert te waarschuwen voor dit soort uiterlijke godsdienstigheid.

Misschien vraagt u zich af waarom we het daarover moeten hebben op de startzondag van ons parochiële werkjaar. Dat is omdat Jezus het niet laat bij een waarschuwing. We zullen hem horen zeggen dat we ons niet moeten verliezen in wetten en voorschriften. Die betreffen vaak de bijkomstigheden van het geloof. Zorg dat je hart erbij is. Hij pleit vandaag voor zorg dat je hart erbij is. Vergeet nooit waar het eigenlijk om gaat: eerbied voor God en aandacht voor mensen’. Zorg voor een zuiver hart dat met zachtmoedigheid het woord van God aanneemt. Zuiver en zachtmoedig.

Overweging

Overal ter wereld houden vrome Joden een aantal gebruiken in stand waarvan wij soms geneigd zijn te zeggen dat ze te maken hebben met de buitenkant van het geloof. Zo wordt het voedsel bereid volgens heel precieze voorschriften en worden de borden en de schalen altijd heel secuur gereinigd. Jezus had het erover in het evangelieverhaal. En er zijn meer gewoonten. U kent ze vast wel. De mannen dragen vaak een keppeltje op hun hoofd, en wanneer ze bidden, dragen ze vaak gebedsriemen. En niet te vergeten de sabbat. Die is hen heilig.

Op zich zijn dit respectabele rituelen en gewoonten. Het zijn voor een deel ook die rituelen die de Joden tot op de dag van vandaag nodig hebben om als gemeenschappen innerlijk met elkaar verbonden te blijven en om te groeien naar God toe. Maar de eeuwen door hebben er in de traditie van het Jodendom en ook in het Oude Testament steeds kritische en waarschuwende geluiden geklonken. Met name de profeten waren daar sterk in. Zij hebben er voortduren op gehamerd dat de godsdienst niet mocht verworden tot vrome uiterlijkheid. “Ik heb niets aan uw mooie erediensten”, zegt God bijvoorbeeld bij Jesaja, “als je de verdrukten niet helpt en als je geen recht doet aan weduwen en wezen en als je niet opkomt voor hen die alleen door het leven moeten... heb ik niets aan uw mooie erediensten”.

Ook Jezus zag in zijn omgeving dat het onderhouden van allerlei voorschriften kon ontaarden in uiterlijkheid, hoe goed al die wetten en regels oorspronkelijk ook bedoeld waren. En daarom horen we hem vandaag tegen de Farizeeën zeggen: “Jullie zijn huichelaars, jullie eren God met de lippen, maar jullie hart is ver van Hem. Wat jullie als ware leer brengen, zijn voorschriften van ménsen. Het lijkt wel of de tradities van mensen voor jullie even belangrijk zijn als de geboden van God’. Jezus sluit daarmee aan bij die kritische houding van de profeten: ‘Verlies je niet in de bijkomstigheden van het geloof, in uiterlijke rituelen en in vroom godsdienstig gedrag. Zorg dat je hart erbij is. Vergeet nooit waar het eigenlijk om gaat: eerbied voor God en aandacht voor mensen’.

Ook onze kerk en onze parochie kunnen niet zonder uiterlijke rituelen, gebruiken en gewoontes. We kunnen niet zonder onze liturgie of de zang van onze koren. Als die uit ons leven zouden verdwijnen, dan zou ons geloof ontegenzeggelijk verschromelen. Uit de opstelling van Jezus in het evangelie van vandaag kunnen we dus leren waar het eigenlijk allemaal om gaat: 'U zult de Heer, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand... en uw naaste als uzelf.'

Zorg dat je hart erbij is. Laat je hart spreken. Laat je leiden door je geweten. Je hart en je geweten worden niet bezoedeld als je een ongewassen bord gebruikt of een vuile beker of als je eet met ongewassen handen. Je moet niet denken dat het kwaad door dat soort uiterlijkheden in de mens komt. Nee, je hart en je geweten worden gevormd door de keuzes die je maakt en de posities die je kiest. Leer de positie te kiezen van iemand die probeert lief te hebben en vrede wil stichten, heb aandacht voor een goede sfeer en bevorder rechtvaardige verhoudingen tussen de mensen... probeer barmhartig te zijn, iets over te hebben voor een ander... heb geduld in je dagelijkse omgang... Vul je hart en je geweten met goede gedachten... Wees zuiver in je intenties en zachtmoedig in je oordeel. Dit alles vormt je binnenste op de goede manier en dat helpt je dichterbij God te komen en bij wat Hij van je vraagt.

Samen geloven, samen kerk- zijn en samen parochie zijn dat vraagt voor de binnen- en de buitenkant zorg. Bij die zorg mag het hart nooit ontbreken. Dat wens ik ons als Onze Lieve Vrouwe parochie van harte toe voor het komende parochiële jaar.

Pastor Ben Wolbers o.carm, pastor-Teamleider